

07

The American Esperanto Journal

OFFICIAL MAGAZINE OF THE
AMERICAN ESPERANTO ASSOCIATION

ESPERANTO

AUXILIARY

LANGUAGE

INTERNATIONAL

Copyrighted, 1907, by the American Esperanto Association

Vol. I

JUNE, 1907

No. 6

The American Esperanto Association

(Founded 1905.)

Honorary President—Dr. L. Zamenhof.

President—Prof. G. B. Viles, Ohio State University.

Secretary—John Fogg Twombly, Brookline, Mass.

Treasurer—Stephen W. Travis, Jr., Tenafly, N. J.

Publication office of the American Esperanto Journal, 34 Green St., Brookline, Mass.

The American Esperanto Association exists for the following purposes:

- 1) To furnish information about Esperanto.
- 2) To provide students with proper books.
- 3) To provide certificates of proficiency in the language. Specimen examination papers sent for 10 cents.
- 4) To publish the American Esperanto Journal.
- 5) To unite with one another individual Esperantists and, especially, the Local Esperanto Societies.

Membership in the Association, including a year's subscription to the American Esperanto Journal, \$1.50. Send all membership dues to the Secretary, Am. Esperanto Ass., Boulevard Station, Boston, Mass.

AFFILIATED ORGANIZATIONS:

Help us and help yourselves by becoming affiliated with the American Esperanto Association. This will cost you only \$2.00. You will receive a year's subscription to the American Esperanto Journal, the name of your society and the name and address of your Corresponding Officer will appear regularly on the cover of the Journal. Send the necessary information and money to the American Esperanto Association, Boulevard Station, Boston, Mass.

Massachusetts Agri. College Esperanto Club, E. Victor Bennett, 25 No. College, Amherst, Mass.
Boston Esperanto Society, Edw. K. Harvey, Perkins Institution, South Boston, Mass.
Esperantaj Pioneroj, Aaron D. Wolpe, Perkins Institution for Blind, South Boston, Mass.
Brooklyn Esperanto Society, Durbin Van Vleck, 148 Hancock St., Brooklyn, N. Y.
Cantibrigia Esperanto Group, Mrs. Estelle M. H. Merrill, 45 Bellevue Ave., Cambridge, Mass.
Harvard Esperanto Society, H. R. Shipherd, 69 Dana St., Cambridge, Mass.
Esperanto Club of Chicago, C. E. Washburne, 553 Jackson Blvd., Chicago, Ill.
Leibnitz Esperanto Club, Adolph Kroch, 126 Randolph St., Chicago, Ill.
Univ. of Chicago Esperanto Society, Floyd B. Hardin, Middle Div. Hall No. 37, Chicago, Ill.
Esperanto Club of Ohio State Univ., Charles W. Park, Ohio State Univ., Columbus, Ohio.
Elgin Esperanto Group, Dr. Clara L. Todson, 23, The Spurling, Elgin, Ill.
Everett Esperanto Club, Mrs. F. F. Driscoll, 161 Cottage St., Everett, Mass.
Esperanto Society of Los Angeles, Ralph Bond, 232 S. Hill St., Los Angeles, Cal.
Kansas State Agri. College Esperanto Club, Andrew J. Wheeler, Manhattan, Kan.
New Britain Esperanto Club, Rolland B. More, P. O. Box 700, New Britain, Conn.
New York Esperanto Society, Stephen W. Travis, Jr., Lock Box 8, Tenafly, N. J.
Jamestown Esperanto Club, Leo V. Judson, 101 Wood St., Norfolk, Va.
First Nebraska Esperanto Club, Mrs. E. A. Russell, Ord, Neb.
Emory Esperanto Club, Ralph M. McGhee, Emory College, Oxford, Ga.
Philadelphia Esperanto Society, Lewis B. Lueders, 206 S. 41st St., Philadelphia, Pa.
San Diego Esperanto Society, C. A. Babcock, Jr., R. F. D. 1, San Diego, Cal.
Searchlight Esperanto Club, Dr. E. W. Newell, Searchlight, Neb.
Seattle Esperanto Society, Wm. G. Adams, 309 27th Ave., Seattle, Wash.
St. Louis Esperanto Club, Mrs. Meade C. Dodson, 4604 McMillan Ave., St. Louis, Mo.
Winona Esperanto Club, Rev. J. J. Cleland, 278 W. Fourth St., Winona, Minn.
Worcester Esperanto Society, Herbert K. Cummings, Polytechnic Institute, Worcester, Mass.
Portland Esperanto Society, Herbert Harris, "The Somerset," Portland, Me.
Esperanto Club of Rockland, Chas. Froding, 1216 20th Ave., Rockford, Ill.
Columbus Esperanto Society, M. Janet Rogers, 403 Luckhaupt Ave., Columbus, Ohio.
L'Espero Esperanto Club, Mrs. A. D. Bird, 40 Camden St., Rockland, Maine.

The American Esperanto Journal

Vol. I.

JUNE, 1907

No. 6

THE American Esperanto Journal is the official organ of the American Esperanto Association, and of the local Esperanto societies in Boston, Chicago, New York, Philadelphia, Los Angeles, Seattle, etc. It appears once a month, and will aim to be especially useful to beginners.

All writers to the Journal must observe the following rules:

1. Write legibly or, preferably, "type-write."
2. Use paper as large as that of the Journal.
3. Write only on one side of the sheet.
4. Leave large spaces between the lines.
5. Always send an English translation on separate sheets of paper.

The Editors reserve the right to correct and to reject all manuscripts. No manuscripts will be returned except in the case of articles rejected, and only then, when such articles exceed 500 words in length, and are accompanied by return postage.

The American Esperanto Journal is a "propaganda organ." The editors and other workers on it give freely of their time and labor; writers of articles must do likewise.

Address articles to the REDAKTORO, AMERICAN ESPERANTO JOURNAL, Boulevard Station, Boston, Mass. News articles should be addressed to the REDAKTORO DE KRONIKO.

AMERICAN ESPERANTO JOURNAL.

With membership in the American Esperanto Association.....\$1.50
Journal alone..... 1.00

Send all subscriptions to the *Secretary, American Esperanto Association*, Boulevard Station, Boston, Mass. Change of address costs 10 cents; no changes made during the summer months; your postmaster will forward your Journal during the summer for a few cents. Please address all complaints to the Secretary. The Journal does not regularly appear until the middle of the month; in July, August, September and October, not until the end of the month.

We have translated the following paragraph from a Spanish religious journal published in Mexico, "El Testigo":

"A worthy brother from Ontario, California, has asked us whether Esperanto has already been adopted by the world as the universal language."

"Certainly not; it is only now beginning to be accepted as such; but its progress is truly remarkable. The fact that it has not already been officially adopted does not prevent us from calling it the universal language, for this is what it purposes to be, not however to replace the other languages, but only to help them and to supply what is lacking in them. As there exist international laws, which the whole world has already accepted, but which have never been officially adopted, in some such way the international language Esperanto may hope to gain universal acceptance. We are not prophets: we simply observe that there exists no other language which so perfectly fulfills the necessary conditions as 'The beautiful auxiliary international language Esperanto.'"

Ni tradukis la jenan paragrafon de religia ĵurnalo hispana eldonata en Meksiko, "El Testigo":

"Honorinda samideano (frato) de Ontario, California, demandis de ni, ĉu la Esperanto jam estas alprenita de la nacioj kiel lingvo universala."

"Certe ne: ĝi estas nun nur en la komenco de tia akceptado, sed ĝia progreso estas vere mirinda. La fakto, ke ĝi ne jam estas tiel alprenita oficiale, ne malhelpas nomi ĝin 'la lingvo universala,' ĉar tia ĝi pretendas esti,—ne tamen anstataŭigi la aliajn lingvojn, sed nur helpi ilin kaj anstataŭigi iliajn mankojn. Kiel ekzistas leĝoj internaciaj, kiujn la tuta mondo jam akceptas sed kiuj neniam estas oficiale alprenitaj, tiel povas esperi atingi universalan akceptadon la lingvo internacia Esperanto. Ni ne profetas: ni nur rimarkas, ke ne ekzistas alia lingvo plenumanta la kondiĉojn necesajn tiel perfekte kiel 'La bela kaj helpa lingvo internacia—Esperanto.'"

Are there no other auxiliary international languages in existence? In one sense, yes; in another, no. Many plans, many projects have already appeared, especially during the last twenty years. The great majority of these have been based upon the same principles upon which Esperanto has been built. Yet almost all remain mere projects; their grammar has been outlined, but little progress has been made in regard to their vocabularies or to the formation of their words—*things much more difficult to work out satisfactorily*. Only one of them—“Idiom Neutral”—possesses a dictionary. It alone, therefore, can be considered, from any effective standpoint, a language; and even it must prove its capabilities by works written in it. To-day it does not possess such works; in fact the publishing of its first journal began only last year. Speaking then practically, one can say that to-day Esperanto is the only international language.

Is Esperanto then perfect? Certainly not; but it is easily learned, is now in actual daily use for all sorts of purposes, and is in principle founded upon the correct basis. We have already said that even the other projects of international languages have in general the same principles both in their structure and in the elaboration of this structure. Yet in two points Esperanto differs from them: first, in the distinctive terminations of the chief classes of words (o for the noun, a for the adjective, etc.); and, secondly, in regularity of word-formation.

The first point is not absolutely necessary, but it is convenient for beginners, and helpful to persons who are not acquainted with the languages of Western Europe. *The second point, however, is almost absolutely essential for an artificial international language*; it makes the language constructed with proper regard to it much more easy to learn and to use. For example, compare “homo, homa; tero, tera; naturo, natura; ĝojo, ĝoja” with “hom, human; ter, terrestrial; natur, natural; joy, joyous.” In other words, instead of having to learn four roots and one suffix, one would have to learn four roots and four suffixes; the labor would be doubled.

We speakers of English and of the Romance languages do not at first sight recognize this fact; for we are already accustomed to these irregularities—and usage is even more attractive than regularity. But this fact is of the greatest importance for the speakers of the other languages, and therefore must also be of the greatest importance for an international

Ĉu ne ekzistas aliaj helpaj internaciaj lingvoj? Laŭ unu signifo, jes: laŭ alia signifo, ne. Jam, aparte dum la lastaj du dek jaroj, multaj planoj, multaj projektoj aperis. La plejmulto el tiuj estas fondita ĝenerale sur la samaj principoj sur kiu estas konstruita Esperanto. Tamen, preskaŭ ĉiuj restadas nur en la projekta stato: oni estas skizinta la gramatikon de ili, sed ne estas ellaborinta la vortaron aŭ la vortformadon—*aferojn multe pli malfacilajn por kontentige ellabori*. Nur unu el ili,—la “Idiom Neutral,”—posedas vortaron. Nur ĝi tial povas esti konsiderata de iu efektiva vidpunkto kiel lingvo; kaj eĉ ĝi devos pruvi ĝiajn kapablojn per verkoj verkitaj en ĝi. Ĝis nun ĝi ne posedas tiajn verkojn: efektive oni ĵus komencas en la lasta jaro la eldonadon de ĝia unua ĵurnalo. Parolante do praktike, oni povas diri ke nun Esperanto estas la sola internacia lingvo.

Ĉu Esperanto do estas perfekta? Nepre ne: sed ĝi estas facile akirebla, estas nun efektive en ĉiutaga uzado por ĉiaj celoj, kaj principe estas fondita sur la korektaj fundamentoj. Ni jam skribis, ke eĉ la ceteraj projektoj de internaciaj linvoj kavas ĝenerale la samajn principojn en ilia strukturo kaj ellaborado. Tamen, en du punktoj Esperanto diferencigas de ili: unue, per la distingigaj finiĝoj de la ĉefaj klasoj de vortoj (o por la substantivo, a por la adjektivo, k. t. p.); kaj due, per regula vortformado.

La unua punkto ne estas nepre necesa, sed ĝi estas oportuna por eklernantoj, kaj helpa por personoj ne sciantaj la lingvojn de okcidenta Eŭropo. *La dua punkto, kontraŭe, estas preskaŭ nepre necese por artefarita internacia lingvo*: ĝi kaŭzis ke lingvo konstruita kun rigardado al ĝi estas multe pli facile lernebla kaj uzbla. Ekzemple, komparu “homo, homa; tero, tera; naturo, natura; ĝojo, ĝoja,” kun “hom, human; ter, terrestrial; natur, natural; joy, joyos.” Alivorte, anstataŭ lerni kvar radikojn kaj unu finiĝon, oni devus lerni ok radikojn: la laboro duobligus.

Ni, anglo-parolantoj kaj parolantoj de romancaj lingvoj ne unue rekonas tiun ĉi fakton: ĉar ni jam kutimiĝis al tiuj ĉi malreguloj—kaj kutimo estas eĉ pli loga ol reguleco. Sed tiu ĉi fakto estas gravega por la parolantoj de la ceteraj lingvoj, kaj tial devas esti ankaŭ grava afero por internacia helpa lingvo, *facila por*

auxiliary language, *easy for all*. Furthermore, even the different Romance languages do not always agree upon the proper suffix: for example, English length, French longueur, Italian lunghezza, Spanish longitud. However, Idiom Neutral, the only elaborated international language besides Esperanto, recognizes the importance of this point. It legitimately demands regularity in word-formation, *at least in principle*. It writes, for example, "repetasion, desidasion, visabl," etc., but it also allows the use of "repetision, desision, visibl." Why? In order to try to avoid forms distasteful to persons who are acquainted with Romance languages. However, it only partly succeeds in doing this, and only by making the language more difficult for all other persons. It is better to do as Esperanto does, to choose "indifferent" suffixes, and to use them absolutely without exception. "Ripetado, decidado, videbla," always the same—such are the words chosen by Esperanto, and one will not easily find better forms, *unless one wishes to sacrifice ease and practicability for all upon the altar of a useless attempt to unite regularity with irregularity*.

ĉiuj. Plie, eĉ la diversaj romancaj lingvoj ne konsentas ĉiam pri la konvena sufikso: ekzemple, English length, French longueur, Italian lunghezza, Spanish longitud.

Tamen, Idiom Neutral, la sola ellaborita internacia lingvo krom Esperanto, rekonis la gravecon de tiu ĉi punkto. Ĝi rajte postulas regulecon en la vortfarado, almenaŭ principe. Ĝi skribas, ekzemple, "repetasion," "desidasion," "visabl," k. t. p., sed ĝi ankaŭ permesas la uzadon de "repetision," "desision," "visibl." Kial? por peni eviti formojn ĉagrenigajn al personoj kiuj konas romancojn lingvojn. Tamen, ĝi nur parte trafas ĝian celon, kaj nur per tio, ke la lingvo malfaciligas por ĉiuj ceteraj personoj. Pli bone estas agi kiel agas Esperanto, elekti indiferentajn sufiksojn, kaj uzi ilin nepre senescepte. "Ripetado," "decidado," "videbla," ĉiam la samaj—tiaj estas la vortoj elektitaj de Esperanto, kaj oni malfacile povos eltrovi pli bonajn formojn, *se oni ne deziras oferi facilecon kaj praktikeblecon por ĉiuj sur la altaro de senutila provado kunigi regularecon kun malregulareco*.

(Information about Idiom Neutral may be obtained by sending 4 cents in postage stamps to Mr. B. Mackensen, Sec'y International Language Society of San Antonio, Texas, 123 Adams Ave.)

Esperanto, among its other uses, has proved to be a boon for the blind, and it will be a much greater one when Esperanto is universally recognized as the second language, at least for blind persons. It certainly will lessen the cost of the printing of the raised-type books: these can then be printed to a large extent in only one language, and will then be used all over the world. Moreover, many books which cannot now be printed at all, because of the small number of readers in any one nation, will then be procurable.

This is one reason why so many of the blind are interested in Esperanto. Another reason common to them and to the world is the possibility of exchanging ideas with persons of all nationalities.

The Perkins Institution for the Blind, Boston, Mass., was the first institution in this country where Esperanto was studied by the blind. A young man who learned his Esperanto there wishes to attend the Cambridge Congress as the blind delegate from America; he will pay half of his expenses, but he must look to the general American Esperanto public to pay the other half.

It is very important for the Esperanto cause that we should have a blind delegate at Cambridge. He will there meet forty or fifty blind delegates from Europe. The editor makes a *strong appeal* to the American Esperantists to help this good cause; send a dollar, if you can; even twenty-five cents will help. Make all money-orders payable to the Secretary of the American Esperanto Association.

In various newspapers and magazines can now be found many articles for and against Esperanto, and once more one reads the old worn-out arguments:—

“It is a dream.”

“It is impossible to add even one new word to a living language; how, then, can an entirely new language be introduced?”

“The different pronunciation of different races makes an international language impossible.”

“The national languages reflect the character of the races, and no race would give up its own tongue for that of another race.”

All these people who discuss the affair do not touch the heart of the matter. They are merely taking fright at goblins which they themselves have created.

Now and forever let us say to them that Esperanto does not aim to supersede national languages, but exists simply as an auxiliary language.

Further, for the sake of argument, let us put aside the fact that Esperanto is alive and growing; that men from far-distant lands actually converse freely; that the difference in pronunciation is almost unnoticeable, and certainly offers no hindrance; there still remains the ineradicable fact that in Esperanto a letter or advertisement can be written which any Esperantist in the whole civilized world can easily read, and to which any Esperantist can reply in a manner equally easy to be understood.

This fact, it seems to me, should silence all opposing arguments.

Possibly the style of the letter or the advertisement will differ from that of the reply. Possibly the European will write a letter in which will be found expressions which will seem strange to the eyes of an American accustomed to short vigorous expressions, free from circumlocution—but the fact remains that he can fully understand everything which his correspondent has written.

And to the world of commerce this solitary fact is sufficient. The commercial world does not care whether the works of Shakespeare and Goethe can be translated into Esperanto. It does not worry about microscopic grammatical differences in the usage of words. What it needs is not a means of literary expression, but solely a means by which commercial houses can communicate freely, easily, and in a manner that can be understood. Business letters make no pretensions to literary style—time and the

En diversaj ĵurnaloj kaj gazetoj oni nun povas trovi multe da artikoloj por kaj kontraŭ Esperanto, kaj denove oni legas la malnovajn, eluzitajn argumentojn jenajn:

“Ĝi estas sonĝo.”

“Estas neeble aldoni eĉ unu novan vorton al lingvo vivanta; kiel do oni povas enkonduki tutan novan lingvon?”

“La malsama elparolado de diversaj gentoj nebligas lingvon internacian.”

“La lingvoj naciaj rebrilas la karakteron de la gentoj, kaj nenia gento forlasus sian propran lingvon por tiu de alia gento.”

Ĉiuj tiuj ĉi diskutantoj tute ne tuŝas la koron de la afero. Ili nur timas pri la koboldoj, kiujn ili mem estas kreintaj.

Nun kaj por ĉiam, ni diru al ili: Esperanto ne celas anstataŭi la lingvojn naciajn, sed ekzistas nur kiel helpa lingvo.

Plie, pro argumento, ni metu flanken la faktojn: ke Esperanto vivas kaj kreskadas; ke homoj el tre malproksimaj landoj efektive povas interparoli libere; kaj ke la malsameco de la elparolado estas preskaŭ nerimarkebla, kaj certe ne estas barilo; restas ankoraŭ la neelviŝebla fakto ke, per Esperanto, oni povas skribi leteron aŭ reklamon, kiun ia Esperantisto en la tuta mondo civilizita povas facile legi, kaj al kiu ia Esperantisto povas respondi en maniero egale facile komprenebla.

Tiu ĉi fakto, tiel ŝajnas al mi, devus silentigi kontraŭajn argumentojn.

Eble la stilo de la letero aŭ la reklamo diferencas de tiu de la respondo. Eble la eŭropano skribos leteron kie oni trovos esprimojn kiuj ŝajnos strangaj al la okuloj de amerikano, kiu estas al kutimita al mallongaj, fortegaj, sencirkaŭfrazaj esprimoj—sed restas la fakto, ke li tute povos kompreni ĉion kion skribis lia korespondanto.

Kaj al la mondo komerca, tiu sola fakto suffiĉas. La mondo komerca ne zorgas pri ĉi tio, ĉu oni povas traduki esperante la verkojn de Shakspeare aŭ Goethe. Ĝi ne zorgas pri mikroskopaj gramatikaj diferencoj inter la uzado de vortoj. Tio kion ĝi bezonas ne estas rimedo de literatura esprimo, sed sole rimedo per kiu komercaj firmoj povas interkomuniki libere, facile, kaj kompreneble. Komercaj leteroj faras neniajn pretendojn pri literatura stilo—la tempo kaj la bezono mankas. Sufiĉe

need for it are both lacking. It is sufficient that such a letter should convey only one meaning without the possibility of being misunderstood.

With Esperanto such a letter can be written. With Esperanto, where one word always conveys the same meaning, one cannot possibly be misunderstood. And with Esperanto the business world can communicate in one language instead of in several.

It is a new time-saving machine, and the commercial world always welcomes such devices. And after only a very few years of test the commercial world will unfailingly adopt the Esperanto language, just as it adopted the typewriter, the telephone, and the other wonderful inventions that have so greatly lightened the labors of humanity.

We Esperantists have our own aims for our dear language, but let us keep such aims to ourselves. Our altruism is an unknown language to the world of commerce. Let us therefore talk only about the dollars and cents—that (subject) the world of commerce understands, and in that it takes interest. There are many good, strong convincing commercial reasons in favor of Esperanto—let us use them whenever the opportunity presents itself.

Originale verkita por la Amerika Esperantista *Jurnalo de W. S. Hamburger* (A. E. A. 296), Baltimore, Md.

The Cambridge Congress will last officially from the 12th to the 17th of August. However, lodgings, etc., will be provided for those who arrive on the tenth or eleventh. If you go thus early, you will get a chance to hear Divine Service conducted in Esperanto.

The ticket which admits one to all sessions of the Congress costs \$2.50. If you send for one before the fifteenth of June you will receive a Congress Guide-Book free. Three different classes of accommodations will be provided in order to meet the varying size of the pocket-books of the Kongresanoj.

Make all money-orders payable to Secretary of British Esperanto Association, 13 Arundel St., Strand, London, W. C.

estas, ke tia letero alportas nur unu signifon, sen la ebleco malkompreniĝi.

Per Esperanto oni povas skribi tian leteron. Per Esperanto, kie unu vorto ĉiam portas la saman signifon, oni ne povas eble esti malkomprenata. Kaj per Esperanto la mondo komerca povas interkomuniki per unu lingvo anstataŭ per kelkaj.

Estas nova, tempoŝparanta maŝino, kaj la mondo komerca ĉiam bonvenas tiajn ilojn. Kaj post nur tre malmulte da jaroj de pruvado, la mondo komerca nepre alprenos la lingvon Esperantan, kiel alpreniĝis la skribmaŝino, la telefono, kaj la aliaj mirindaj elpenaĵoj, kiuj tiel multe malpezigis la laborojn de la homaro.

Ni Esperantistoj havas niajn proprajn celojn pri nia kara lingvo—sed tiajn celojn ni tenu por ni mem. Nia altruismo estas por la mondo komerca nekonata lingvo. Ni do parolu sole pri la dolaroj kaj la cendoj—tion la mondo komerca komprenas, kaj pri tio ĝi interesiĝas. Ekzistas multe da bonaj, fortaj, konvinkigantaj komercaj argumentoj por Esperanto—ni uzu ilin kiam ajn la okazo sin prezentas.

Do not forget the Delegation for the choice of an International Language. Read again the article about it in the March number of the Journal. Send for some of the papers in regard to it to any university professor whom you think that you could get interested in the subject. Above all things, get Chambers of Commerce, Boards of Trade, and Scientific Societies interested in the matter. Vekiĝu ni.

The address of the Secretary of the American Committee is: J. F. Twombly, 34 Green St., Brookline, Mass.

PENSOJ PRI ESPERANTO

Tio, kio estas eltrovita de Ludoviko Zamenhof estas pli principo ol lingvo—la principo de simpleco uzata en ĉio, kio apartenas al l'esprimo de pensoj. Uzate en ortografia, ĝi postulas perfektan fonetikecon per alfabeto facile elparolebla de ĉiaj homoj. Nenia malfacila denta aŭ barbara gorĝa litero povas esti enlasata; kaj la malpermeso ke la vokaloj estu pli ol la tutmondaj mezlongaj kvin vokaloj certigas, ke oni faros samajn sonojn en Rumanujo kaj Nebraska, kiel ĉe Harvarda Universitato.

Simila eklektemeco postulas la plej bonajn vortojn. Kvazaŭ do multekostaj metaloj, ili estas fositaj el ĉiaj landoj, stampitaj en la Esperanta Monfarejo, kaj tiam libere uzataj kiel iloj de pensinterŝanĝo, memstare aŭ en kunmetaĵoj. Uzate en sintakso, simpleco postulas, ke la vortoj estu kunigataj laŭ unu sola leĝo, nome, ke la pensitaĵo estu klare esprimita.

La ellaborado de tiu ĉi principo devas fine fari lingvon de mirega beleco. Efektive tia jam Esperanto estas—ankoraŭ en sia *infaneco*. Kiel lingvo, ĝi havas tri proprajojn: ĝi estas facila, ĝi kondukas al ĝenerala lingvistudo, kaj ĝi tradukas ĉiajn aliajn lingvojn senlabore kaj ĝuste.

La sperto montras, ke Esperanto estas dekoble pli facila por lerni (aŭ pli bone, unudekone malpli malfacila) ol ia ajn natura lingvo. Estas maljustege ĝin enordigi kun Volapŭko. Tiu ĉi estis barbara en sono kaj preskaŭ neellernebla.

Plie, Esperanto estas stimulo al la studado de aliaj lingvoj. La demando estas farita: "Kio estas gajnata per sistemo signala, kiu helpas Kongresojn kaj komizojn kaj vojaĝantojn, se ĝi malpliigas la nombron da ili, kiuj povas ĝui la lingvon de Ŝekspir kaj Goethe kaj Moliere kaj Dante?" Kial tamen knabo

ekstudinta lingvojn per la Zamenhofaj *Vort-Lecionoj* haltos ĉe ili? Ne; ili estos la plej forta helpo en liaj pli malfruaj studoj, ĉar la regulaj deklinacioj, la diversaj finiĝoj por la diversaj specoj de vortoj, kaj la tridek sufiksoj, baldaŭ lernigos al li la esencojn de l'tutmonda gramatiko.

Plie, la kono kun iom da fremdaj vortoj ekscitos sciemecon pri pli multaj. Posedante grandan proporcion da en ĉiuj lingvoj trovataj vortoj, Esperanto igas la studon de ili ŝajni facila. Aperas al la skribanto, ke Esperanto venos al milionoj kvazaŭ anĝelo, ilin vekante al la plezuroj de literaturo.

Trie, tiu ĉi arta lingvo estas nekomparebla ilo por traduki. Doktoro Vallienne en la antaŭparolo al sia traduko de la Eneido, diris: "Ĝi ne nur ebligas trakonduki la sencon de fremda teksto tra la reto de ĝiaj vortoj kaj frazoj, por tien ĝin fiksi, sed ankaŭ ĝi eniras profunde en la intimecon mem de tiu lingvo, kaj rebriligas ĝian propran *genion*. Tial, dank'al ĝi, ĉiu homo povas ne nur koni la sencon de ĉio, kio estas skribita divers-lingve en la tuta mondo, sed ankaŭ li povas ĝui tiun delikatan plezuron: *legi*, sur la teksto mem, *lingvon kiun li ne konas*."

La vidotaĵo ĉi tie proponata estas nelimebla. Eĉ detenate per manko da spaco, ni almenaŭ povas havigi al ni unu ekzempleron. Se libro pri tertremoj aŭ militaj malsanulejoj estus samtempe verkata Japane kaj tradukata Esperante, iu scienculo aŭ militistestro, Brita, Germana aŭ Franca, povus lerni legi ĝin dum multaj tagoj.

La vojiranto, al kiu oni estas dirinta, ke Esperanto estas mirinda lingvo, post vizito al ĝia templo ekkrios kun la reĝino de Seba, "Estis vera rakonto, kiun mi aŭdis en mia propra lando; jen, la *duono* ne estis dirata al mi!"

ESTU ZORGA PRI LA ELEKATO DE ESPERANTAJ VORTOJ

Mi *vivas* en la unua *rakonto* de mia domo, kie, dum la somertempo la *flugoj* nin ĉagrenas tre multe, sed poste en la *falo* de l'jaro ili malaperas.

Mutaj *glutoj* ĉiam *muŝas* ĉirkaŭ kaj apud nia domo.

Mia filino havas *ĝustan* vizaĝkoloron, kiu, kompreneble, faras ŝin blonda, kaj ŝi ankaŭ havas malgrandajn *futojn*, longan *serurojn* da haro, kaj *ŝiparan* movadon.

Ĉiumatene ŝi manĝas tri *rulojn* da pano, ofte sidigas en *ŝtonega* seĝo kaj *ŝtonegas* sin, kaj kelkfoje eĉ *haŭtas* sin en sia *spaco* por eviti endoman *verkon*.

Lastan *risorton* ni iris *lanugon* en kampon kie *printempo* de akvo fluas, sed *ŝela* hundo, kiu estis *mensoganta* apude, devigis nin *laŝi*. Tial ni tuj piediris hejmen, kaj tie trovis *reston* por niaj korpaj.

Tiun ĉi verkis W. M. Ampt, Cincinnati, Ohio.

This "spritajo" is due to the fact that English is full of words of different meanings, which are both "*spelled*" and *pronounced alike*. The proper translation of some of these words follows:

Loĝadas—etaĝo—muŝoj—aŭtono.

Hirundoj—flugas.

Konvenan—piedojn—buklojn—rapidan.

Bulkojn — balanciga — balancigas — kaŝas —ĉambro—laboron.

Printempon—malsupren—fonto—bojanta — kuŝis—ripozon.

Advice: 1) Do not translate English words literally. Think of the *real meaning* of the thought that you wish to express.

2) Look up every word in both the English-Esperanto and the *Esperanto-English* dictionaries.

MALTROVITA EN SUPRENIRO?

La redaktoro de gazeto en malgranda orienta urbo havis okazon viziti Vaŝington unu aŭ du tagojn post la tempo, kiam prezidanto McKinley estis mortigita, kaj li multe miradis la afiŝojn kiuj enhavis la horan kondiĉon de la prezidanto. Post lia reveno li tuj farigis kaj starigis antaŭ sia oficejo afiŝan tabulon. Dum kelke da tempo li ne havis okazon uzi la tabulon, sed la okazo venis, kiam diakono Jones, unu el la ĉefaj viroj de la urbo, malsaniĝis. Jen la maniero, kiel la tabulo aperis:

Lundo, 10 A. M.—Diakono Jones tre malsana.

Lundo, 1 P. M.—Diakono Jones iom pli bona.

Lundo, 5 P. M.—Diakono Jones pli malbona.

Mardo, 9 A. M.—Diakono Jones multe pli malbona. Familio estas kunvokita.

Mardo, 11 A. M.—Diakono mortis kaj iris al ĉielo. Funebro ĉe 3 P. M.

Kiam la plorantoj revenis de la funebro, ili estis surprizitaj per alia noto, kiun ia ŝercanta vojaĝisto estis farinta:

Mardo, 5 P. M.—Granda ekscito en ĉielo. La Diakono Jones ankoraŭ ne alvenis.

REV. CARL HEYL, Monticello, Wis.

A WORD OF ADVICE TO BEGINNERS

“Mi sendas la enfermitaj artikoloj por la Esperanto Journalo, se vi ilin trovas uzeble. Mi trovas ion tute nova en Esperanto,—spiriton, senton de frateco, proksimeco al aliaj nacioj kaj popoloj *ke* mi ne trovis en aliaj lingvojn. Mi esperas ke tiu ĉi estas ĉenero en ĉeno *ke* kunligas la tuta mondo.”

We have taken the lines just quoted from a letter which accompanies a number of translations of jokes and stories. We heartily approve the sentiment of the letter: Esperanto is not merely a language, but a means of promoting universal brotherhood—and this, its ideal side, is what appeals most to many Esperantists.

However, in order to reach the ideal side, we must first master the practical side. Now, although Esperanto is comparatively easy to learn, it has certain grammatical rules, and these must be observed.

For instance, every direct object is put in the n-case. “Mi sendas ĝin,” “mi amas lin,” “mi sendas la enfermitajn artikolojn.”

Again, the adjective (unless in the predicate) agrees with the noun in case: therefore one should say, “Mi trovas ion tute novan.”

“En aliaj lingvoj” is the correct rendering. Prepositions are always followed by the nominative case, unless there is some special reason for the n-case. Full explanations of the use of the n-case are to be found in the March number of the journal.

There are mistakes in regard to the use of the “*ke*.” This would have been avoided if the writer had carefully studied the remarks about “that” in the February number. Remember

that “that” and “should” and “would” are very ambiguous words. English uses these words in several different senses.

We should advise all learners to rewrite this letter. The correct rendering of it will appear in the next number of the journal.

A word of advice to all who send matter to the Journal. You cannot write *good* Esperanto until you have first *mastered* Bullen’s Lessons, and then have read at least *one hundred pages of good Esperanto prose* (Krestomatio or Pola Antologio).

Again, jokes and humorous stories are very difficult things to translate into another language. They are generally full of idiomatic expressions, and at the same time often omit words essential to the thought from a logical standpoint. The same thing can be said of poems. Therefore, put poetry and jokes out of your mind until you can write good letters and good descriptive prose.

The American Esperanto Association and the American Esperanto Journal are not commercial organizations. The officers, the editors, *give freely of their time and money*. All profits, after expenses are paid for, are devoted to the “propaganda” of Esperanto. The Assistant Secretary, who gives his whole time to the work, is paid a small salary. Both he and the other officers are overburdened with work. In the last week in March, for instance, the Assistant Secretary by himself handled 97 postal cards and 190 letters. We therefore ask our readers to be patient in regard to delays.

NE ESTAS MORT'

1.

Ne estas mort'! En zon' pli bela
 Stel' subirinta releviĝas;
 Per stela kron' la frunt' ĉiela
 Je ĉiam ornamig'as.

2.

Ne estas mort'! Sub maj-pluvetoj
 Naskiĝos el mallumo tera
 Mirindaj fruktoj aŭ floretoj
 Aŭ riĉo or-grenera.

3.

Malsatan muskon nutradante,
 Granit-ŝtonegoj ekpolviĝas,
 Kaj vivon el l' aer' ĉerpante
 L'arboj malsoifiĝas.

4.

Ne estas morto! Bed' sen floroj,
 Arbar' malgaja kaj glacia
 Atendas nur, dum vintraj horoj,
 Gis venos Maj' ilia.

5.

Ne estas mort'! Anĝel' paŝanté
 Sen bru' tra ĉiuj landoj iras,
 Karulajn florojn eltirante.
 "Ekmortis li," ni diras.

6.

Kaj nun ni fleksas nin kaj ploras,
 De l' plej amataj senigitaj,
 Dum ili brile reekfloras,
 Ĉielon transplantitaj.

7.

La voĉ' arĝenta, kies sonoj
 Konsolis ofte nian aron,
 Nun resonigos dum eonoj
 La verdan viv-arbaron.

8.

Kaj kiam ie kor' ridetas,
 Senkulpa kiel floro juna,
 Li ĝin sublevas kaj portetas
 Al land' eterne suna.

9.

Kaj kvankam ŝajne foririnte,
 La karaj baldaŭ nin revidos,
 Kaj ĉiujn pekojn forĵetinte,
 Dolĉege nin alridos.

10.

Senmorta, nevidebla rondo
 Nin dume ĉirkaŭadas ĉie;
 Vivegas ja la tuta mondo—
 Ekzistas mort' nenie!

*El l'angla originalo de J. L. McCreery tradukis
 O. Haux Mayer (Chicago).*

ANSWERS TO CORRESPONDENTS

Compound words. Generally speaking, Esperanto has endeavored to avoid "doublets." No two roots have the same form; when there is danger of this, one of the roots is slightly changed; for example, "ordono," "ordeno."

However, a one-syllabled root with an affix may chance to have the same form as a two-syllabled root of an altogether different character: for example, "barbaro"—a collection of beards; "barbaro"—a barbarian. Still these cases are rather rare, and the rest of the sentence will usually prevent any misconception of the meaning.

A correspondent has sent us thirty such words, or words which at first sight seem to fit into this category. The great majority of them, however, are not such words; they are not Esperanto words at all, but are formations based upon a misconception of the meaning and uses of some of the suffixes.

For instance, half of the words mentioned by him are formed with the suffix "er." He writes "kolero"—a piece of a neck; "partero"—piece of a share; "vespero"—piece of a wasp, etc. Now "er" does not mean a "piece" or a "part"; "peco" and "parto" are the proper translation of those words. "Er" means something *complete in itself*; or, as Bullen puts it, "er" denotes a *unit*. It is properly used in the following words: "hajlero" (a hail-stone), "polvero" (a grain of dust), "ĉenero" (a link of a chain).

Again, a confusion in the proper use of the suffixes is seen in still other cases. For example, "akrido" is said to be "offspring of sharpness"; "altaro," "a collection of heights," etc. Now "sharpness" is not "akro," but "akreco"; "offspring of sharpness" ought therefore to be "akrecido." Moreover, "alto" is not a height; "altaĵo" is the proper word; "altaĵaro" is therefore the proper word for a "collection of heights." "Kolego" is not a "large neck"; "granda kolo" is the proper expression. "Eg" is more than a merely "big," as "et" is more than merely "small." "Grandegulo," for instance, is a giant, not a merely large man.

Again, a word may be properly put together and still have no real meaning. Examples:

"betulo"—a man like a beet; "kalkulo"—one who has the quality of lime. These are senseless expressions: therefore they would not be confounded with "betulo"—birch, "kalkulo"—account.

"Ripeto" may mean both "little rib" and "repetition"; "kataro," both "catarrh" and a "collection of cats"; "dieto," "diet" and "tiny god." A few such "couplets" are found in Esperanto, but they are not likely to lead to any serious confusion; and they are not nearly as common as most of us think. A thorough study of the latter part of Bullen's Lessons will show us our error, which is largely due to the fact that we do not properly use the suffixes.

Oni. Oni is used only as the subject of a clause or sentence. "To maintain order in one's own house" is to be translated thus: "Subteni ordon en *sia* propra domo."

Si. The pronoun "si," adjective form "sia," is to be used for *all third persons, singular or plural, which refer to the subject*. Examples: "They went to *their* home"—"ili iris al *sia* domo"; "She put on *her* hat"—"ŝi surmetis *sian* ĉapelon"; "Every bottle should have *its* own label"—"ĉiu botelo devas havi *sian* propran surskribeton"; "One ought to tell the truth in *one's* stories"—"oni devas diri la veron en *siaj* rakontoj."

Bullen's Lessons, Exercise 12, explains thoroughly the whole matter. Note, however, that "He and *his* dog arrived yesterday" is "li kaj *lia* hundo alvenis hieraŭ." Why? Because "lia hundo" does not merely refer to the subject, *but is itself a part of the subject*.

Proper names. The proper translation of many proper names cannot be given with much certainty. It is well to translate common Christian names: e. g., write Edvardo, Henriko, Mario, Elizabeto, k. t. p. The names of countries, continents, etc., have also been generally settled; for example, Francujo or Franclando, Azio, Ameriko, Parizo, Londono. Surnames had better be spelt as in the native tongue: e. g., Washington (Vaŝington). Put in parentheses the approximate pronunciation.

The proper translation for a Methodist, a Baptist, etc., would seem to be Metodisto, Bap-

tisto, k. t. p. Metodistoj or Metodistaro would then mean the whole denomination of Methodists.

Short forms for Compound Tenses. See April number of Journal, under Answers to Correspondents. Four different persons in the United States have separately hit upon the solution "amintas" for "estas aminta," etc. The same solution has been discovered in Europe. Con-

cerning this Dr. Zamenhof himself writes as follows in the April number of *La Revuo*:

"La formoj 'amatas,' 'amitas,' k. t. p., anstataŭ 'estas amata,' 'estas amita,' per si mem ne prezentus ian rompon en nia lingvo, kaj, se la Lingvo Komitato volus ilin aprobi, oni povus tre bone ilin uzi. Tamen, se la privataj aŭtoroj per sia *propra* iniciativo volus uzi tiujn formojn, mi tion ĉi ne konsilus."

PAROLADO DE PREZIDANTO LINCOLN ĈE GETTYSBURGA MILITKAMPO, JULION, A.D. 1863

Antaŭ dudek kaj sep jaroj niaj patroj naskigis (kondukis al la lumo) sur tiu-ĉi kontinento novan nacion, formitan en libereco, kaj dediĉitan al la propono ke ĉiuj homoj estas kreitaj (kiel) egaluloj. Nun ni estas okupataj pri granda hejma milito, por provi ĉu tiu nacio aŭ ia nacio tiel formita kaj tiel dediĉita povas longe daŭri. Ni estas kunvenintaj sur granda batalkampo de tiu milito. Ni estas venintaj por dediĉi parton da tiu kampo kiel finan restaĵon por tiuj, kiuj tie-ĉi donis siajn vivojn, por ke tiu nacio povu vivi. Estas tute konvene kaj dece por ni tion fari. Sed en pligranda senco, ni ne povas dediĉi, ni ne povas beni, ni ne povas sanktigi tiun-ĉi teron. La bravaj homoj, vivaj kaj senvivaj, kiuj bataladis tie-ĉi estas sanktigintaj ĝin multe krom nia malforta povo aldoni aŭ depreni.

La mondo malmulte notas aŭ longe memoros tion, kion ni diras tie-ĉi, sed ĝi neniam povos forgesi tion, kion tie-ĉi ili faris. Estas prefere por ni, la vivaj, esti tie-ĉi dediĉataj al la nefina laboro, kiun ili kiuj batalis tie-ĉi estas ĝisnune tiel noble antaŭenirigintaj. Estas prefere por ni esti tie-ĉi dediĉataj al la granda tasko restanta antaŭ ni,—ke de ĉi-tiuj honorataj senvivuloj ni prenu plimultigitan sindonemon al tiu celo, pro kiu ili donis la lastan plenan mezuron de sindono,—ke ni tie-ĉi nepre decidu, ke ĉi-tiuj senvivuloj ne estos mortintaj vane—ke tiu-ĉi nacio, per Dio, povu havi novan naskiĝon de libereco—kaj ke regado de la popolo, per la popolo, por la popolo, ne povu elperei sur la tero.

(From Page 14.)

Konsulejo de la Grupo Esperantista Barcelona,
Calle de la Diputación 280,
Barcelona, España.

La Konsulejo estos malfermata ĉiutage, de la 11-a horo matene ĝis la 3-a postagmeze, kaj de la 9-a ĝis la 11-a vespere.

Ĝi nur estos devigata respondi la leterojn, kiuj enhavos poŝtmarkojn neuzitajn de kia ajn lando, por la respondo, kaj fari la antaŭpagitajn mendojn.

Kun koraj salutoj mi restas, via.

La Konsulo,
ALFONSO SABADELL.

KRONIKO

We have been asked to inform our readers that, in July of this year, the International Congress of Christian Endeavorers will meet in **Seattle**. One day of this Congress will be devoted to a meeting of Esperantists. Doubtless many Esperantists, both American and foreign, will be present. The Seattle group will cordially welcome all visiting samideanoj, and is particularly anxious to serve them in any way possible. Esperantists intending to be present are requested to send their names to the secretary, Mr. William G. Adams, 309 27th Avenue, Seattle, Wash.

A group has just been formed in **Tacoma, Wash.**, with 40 members. Sro. Randall, the konsulo in Seattle, was present at their last meeting and assisted in perfecting the organization of the group.

New York State has developed into a mine of Esperantists lately. We publish extracts from two typical letters received. From **Buffalo**:—"You may be interested to know that at the Lafayette High School of this city I have a class in Esperanto, numbering a dozen. Last year a still larger class went through Bullen's Lessons, and over eighty books in all were sold. The class is now beginning foreign correspondence, and, though small, is enthusiastic. Very truly yours, Philip B. Goetz, instructor in Greek and Latin."

From **Auburn, N. Y.**:—"I am enclosing registration fee for the Auburn Esperanto Society. This Society was organized here several weeks ago and has an enthusiastic personnel. Our advanced class is thirty in number and we intend to start soon another beginners' course. Our membership includes young men in the High School, in business and a number of College men who are in professional life." Secretary is Clarence F. Welsh, Recorder's Office, City Hall, Auburn, N. Y. The New York "Volkszeitung," a German daily issued in the commercial capital, has a regular series of lessons in Esperanto, compiled by Mr. T. F. Cuno.

The Esperanto Club at the Ohio State University has been reorganized after the spring vacation, and now has a regular advanced and a beginners' class meeting at different hours in the morning every Wednesday. There are two Filipinos in the beginners' class, one of whom covered fifteen exercises the first evening

and immediately began to address the instructor in Esperanto! Prof. Viles acts as critic for the University Club and also helps the local city Society in many ways. He has written an excellent article in German for "Die Glocke," a Chicago magazine, in which he discusses Esperanto from a German's standpoint.

Free public courses in the study of Esperanto have been opened in **Rockford, Ill.**, under the direction of Floyd B. Hardin, the energetic president of the Chicago University Esperanto Society, which now numbers over 100 members. Mr. E. C. Reed, of the Harvard University Esperanto Association, is also assisting in the work. The only expense connected with the course is the purchase of an Esperanto grammar.

There is a young Esperanto Club in **Missoula, Montana**. It is called the "Good Templars' Esperanto Club," and numbers twenty members. It has promptly affiliated with the A. E. A. The secretary is Mr. Harry C. Mitchell, c. o. M. M. Co., Missoula, Montana.

An excellent lecture on Esperanto was delivered by Mrs. Winifred S. Stoner in the Museum Building at **Evansville, Indiana**, on March 15th. It was reprinted verbatim in the "Courier" of that city. As a result a class has been formed for study. This lady has also lectured in several cities and has formed a group in New Harmony.

In the **University of Wisconsin** there are a number of students and professors who are very much interested in Esperanto. Three of them, who are more proficient in the language, are actively engaged in propaganda. Recently the college library purchased a number of Esperanto books and textbooks. The president of the University, a distinguished geologist, easily recognizes the worth of an international language for scientific purposes, and believes that Esperanto is the best. We hope that soon there will be an Esperanto Club in Madison.

A new group for the study of Esperanto has been formed at Iowa College, **Grinnell, Iowa**. The leader is Dr. Ivy Kellerman.

The past month in **Boston** has been a strenuous one. The various classes scattered around the suburbs of the city have all been doing good work, and the weekly meetings at the headquarters of the Field and Forest Club have been well attended. There is an advanced class,

too, which is getting good practice in speaking the language. It is proposed to hold an "Esperanto outing" some afternoon near the end of June, in some of the parks near Boston, with an evening meeting in some public Hall, at which there will be a lecture and papers in Esperanto. Arrangements are in charge of Mr. G. Winthrop Lee, president of the Field and Forest Club, 3 Joy Street.

The Boston Esperanto Society has discontinued its meetings for the summer months. At its last business meeting Mr. Edward K. Harvey was appointed delegate to represent the Society at the Third Congress in Cambridge. Mr. Harvey is to be accompanied by two boys, students at the School for the Blind, who are to represent the Esperantaj Pioneroj of the Perkins Institution.

There are two Esperanto groups in **Saginaw, Mich.**, which have been formed during March with a total of 45 members. Both classes are making excellent progress, thanks to the enthusiasm of their instructor, Mr. Albert Gluck. The secretary of the society is Dr. W. W. Kahn.

Classes are held every Sunday at the rooms of the International Working People's Educational Center, 88 Charles St., Boston, under the direction of Mr. Charles H. Bresler. Visitors are welcome, tuition free.

L'Espero Club of **Rockland, Me.**, reports good progress, and has affiliated with the A. E. A. The advanced class is now carefully studying the "Fundamenta Krestomatio," and a class for beginners is soon to be formed.

Under the auspices of the Boston Society a lecture on "The Pros and Cons of Esperanto" was delivered in the large lecture hall of the **Boston Public Library** by Prof. Leo Wiener, of Harvard. This gentleman is violently opposed to the language and has expressed his opinions about it in the local press. It was to give him an opportunity to "do his worst" in public, and at a time when he could be questioned, that the lecture was given. A large audience was present, as the lecture had been well advertised. The lecturer spoke for an hour, but so mildly that the more rabid Esperantists present confessed themselves disappointed. Prof. Wiener first showed that an international language was a necessity, and then argued that English would in time be that language. Strange to say, the last of his lecture was taken up with an elaborate attempt to show that an international language was impossible! This he endeavored to show by the fact that natural languages were full of idioms, untranslatable into other tongues, and by the fact that certain

nations could not pronounce certain letters found in Esperanto (and in English). Similar words would be pronounced in different ways by different nations. Discussion by the audience brought out the fact that "Esperanto could be used as a written code of communication," "a sort of commercial code," "not fit for literature." It was pointed out to the lecturer that English, pronounced differently by an Irishman, Scotchman, Yankee and Southerner, is still intelligible, but he was loth to admit the same of Esperanto. The experiences of the Congresses in Boulogne and Geneva counted for nothing. There was no "standard" by which to judge them!

Dr. D. O. S. Lowell, of the Roxbury Latin School, delivered an address on "Esperanto, its value as a language study," before the Classical and High School Teachers' Association of Massachusetts in Cambridge, on April 28th. The address excited much attention among the hundreds of teachers present, and a lively discussion followed, in which college professors and teachers took sides. Dr. Lowell is editor of the Esperanto section running in the Scrapbook. (New York, Frank A. Munsey Co.)

One of our readers asks us to insert the following, received from a correspondent in Bulgaria: "Plevna Esperantista Grupo, Amikeco" kies prezidanto estas Sro. Ivan H. Krestanof malfermis senpagajn ĉiusemajnajn kursojn por ellernado de la lingvo internacia. La afero fariĝas sub la gvido de Sro. Krestanof en unu el la cambregoj de gimnazio por kio ni devas danki al Sro. Direktoro, kiu sin montris favora al nia ideo."

Grava Alvoko!

Ni petas ke la Esperantistoj kiuj venos al Kembriĝa Kongreso, kaj kiuj poste vizitos Londonon, helpu nin festi niajn postkongresajn tagojn en Londone. Tiuj kiuj konsentas kanti au deklami ktp. bonvolu tuj sendi al suba adreso la nomon de tio kion ili celos prezenti, por ke ni povu aranĝi belan internacian programon. Ni poste sciigos al tiuj kies nomoj estas sur la programo, kaj ni esperas ke neniu ofendiĝu se ni ne provas trovi lokon por ĉiuj alsenditaj nomoj sur nia programo. Ad. Sefer, 8 Gloucester Crescent, Regent's Park, London N. W., England.

ALILANDA KRONIKO.

Arrangements for the **International Congress of Esperantists in Cambridge, England**, are rapidly being completed and the last number of the British Esperantist has two pages devoted to the broad outlines of the daily pro-

gram. Saturday will be the gathering of the clans and some unofficial meetings. Sunday, Divine services, the Protestant led by an Anglican clergyman, the Roman Catholic by a French priest. Monday till Saturday, the official Congress days. Every morning there will be business meetings. The afternoons of Wednesday, Tuesday and Friday will be devoted to the meetings of the specialists' groups. Tuesday and Thursday evening, plays and concerts. Tuesday afternoon, excursion to Garden City. British Sport, Thursday afternoon. A grand night, *al fresco fete*, will be held on Wednesday evening, a truly international affair. National Costume Ball on Friday evening, etc., etc. After the Congress the London Esperanto Club wishes to entertain the delegates then in the metropolis, and excursions to Oxford, Stratford-on-Avon, Warwick, etc., have been planned to occupy the time up to August 27th, when the railroad rebates will cease. The Congress Ticket, admitting to all official meetings, costs \$2.50. Let all Americans go who can, but be sure to notify "La Trio" of your intention early.

Examinations for proficiency in Esperanto have been held by the London Chamber of Commerce. This important body was one of the first to recognize the worth of Esperanto in commercial transactions. For three days of the great Exposition in Dresden this May many Esperanto meetings, concerts and lectures have been planned. It is to be practically a **National German Esperanto Congress**. Many prominent men have consented to take part. In a concert held by the **Berlin Club** recently visitors from Austria, Russia and Spain took part. Several new clubs have been formed in the Empire, and it is pleasant to notice the number of merchants and business men (glass-manufacturers, etc.) who are joining these classes.

At a **Kongreso of Swiss Esperantists** in Neuchatel last month 150 delegates were present and discussed *in Esperanto* matters relating to propaganda, examinations, konsulejoj, etc. Not a word in any national language was used during the whole day. Many well-known persons were present, including Rene De Sassure, secretary of the Internacia Scienca Asocio, Sro. Ed. Privat, the organizer of the Second Congress, Pastro Schneeberger, etc.

We see by the **Bohemian** organ that the "Bureau International de Federation d'Instituteurs" at its next Convention is to discuss the subject of Esperanto. The secretary is heartily in favor of its adoption, and has urged all the officials of the central office to learn it.

The affair and its importance to teachers is well discussed by Herman Apr, ex-president of the Central Association of Teachers in Bohemia. New clubs have been founded in Bruo, Budejovice, Prosek, Prostejov, etc., and the Club in Prague is to hold an Esperanto day in connection with the grand exposition to be held in that city next year.

The "**Japana Esperantisto**" has been doubled in size and is undoubtedly one of the most interesting of the national organs. A large group has been formed among the students and professors of the Tokio Imperial University. Other clubs have been formed in Kioto, Nara, Okajama and Tanabe. It is interesting to note that the Japanese Parliament has passed a law making the Latin letter optional in elementary schools. This is a tremendous step in the right direction.

We welcome the appearance of the "**Brazila Revuo**," another sign of the rapid spread of Esperanto over South America. Our language is one of the nine whose use is now allowed by government for telegraph despatches. A national Esperantist Congress has been planned to take place in Rio de Janeiro from 12th to 19th of July, and a strong set of committees has the affair in charge.

Enlanda Kroniko.

Okazos en Julio, ĉe Seattle'o, Internacia Kongreso de Kristanaj Celadantoj. Unu el la tagoj estos donata al Esperanto kunvenoj, paroladoj, Diservoj ktp. Multe da novaj grupoj fondiĝis dum la lasta monato, en Buffalo kaj Auburn (N Y.), Tacoma (Wash.), Rockford (Ill.), Missoula (Mont.), Evansville (Ind.), Saginaw (Mich.), kaj Iowa Kolegio (Grinnell, Iowa). Kelkaj gravaj gazetoj daŭrigas esperantajn kursojn, ekzemple "North American Review," "Scrap Book," kaj multe da ĵurnaloj. En Ĉikago, la 16an de Aprilo, okazis granda kunveno de universitataj kaj urbaj esperantaj klubanoj. Granda sukceso. Delegitoj de la Amerika Esperanta Asocio al la Kembra Kongreso estas elektitaj.—Dro G. B. Viles, la prezidanto, kaj Sro. J. F. Twombly, la sekretario.

Barcelona, la 15an de Oktobro de 1906a.

Kara sinkoro kaj samideano:

Mi plezure sciigas vin, ke la Grupo Esperantista Barcelona nomis min, konsulo de la Grupo, kaj ke mi kreis en mia hejmo, konsulejon, kies plena adreso (kiun oni ne devas traduki esperanten) estas:

(Continued on page 11.)

DEPEŜO AL GARÇIAO

Predikaĵo de Elbert Hubbard, tradukita kaj eldonita kun la permeso de la aŭtoro.

Antaŭparolo.

Tiu ĉi artikolo estas presita en la Gazeto "la Philistino" en Marto, 1899, kaj la eldono tute malaperis en malpli ol tri tagoj post sia apero. De tiu tempo estas presitaj ĉirkaŭ dudek kvin mil ekzempleroj, unu eldono sola kalkuliĝis je pli ol tri mil. Ĝi estas tradukita en dekunu fremdajn lingvojn.

Nun, la unuan fojon, ĝi aperas en Esperanto, kaj la tradukanto esperas, ke la legontoj trovos la saman ĉarmon, la saman forton, kaj la saman virecon, kiu igis la artikolon subite fama en ĝia originala formo.

W. S. HAMBURGER, Baltimore, Md.

En la tutaĵo de tiu ĉi afero elstaras unu viro sur la horizonto de mia memoro kiel Marto sur la perihelio. Kiam milito elrompiĝis inter Hispanujo kaj la Unuigitaj Statoj, estis nepre necese tuj komuniki kun la ribelantestro. Garĉiao estis ie en la montaj fortikaĵoj de Kubo,—neniu sciis kie. Nek poŝto nek telekrafa depeŝo povis lin atingi. La Prezidanto devis certiĝi pri lia helpo,—kaj rapide. Kion fari?

Iu diris al la Prezidanto, "Estas karulo nomita Rowan, kiu trovos Garĉiaon, se iu ajn povos."

Oni venigis Rowan, kaj donis al li leteron por liveri al Garĉiao.

Kiam "la karulo nomita Rowan" prenis la leteron, li sigelis ĝin en lakita saketo, ligis ĝin sur la koron, post kvar tagoj elŝipiĝis nokte sur la marbordon Kuban el senferdeka boato, malaperis en la arbeton, kaj post tri semajnoj atingis la alian flankon de l'insulo,—trairinte landon malamikan piede,—kaj liveris sian leteron al Garĉiao: ĉi tiuj estas aferoj kiujn mi ne speciale deziras rakonti detale.

La punkto kiun mi deziras elmontri estas jena: McKinley donis al Rowan leteron por liveri al Garĉiao; Rowan prenis la leteron kaj ne demandis, "Kie li estas?"

Per la Eternulo! Tiu estas viro kies trajtoj devas esti fandataj en senmorta bronzo kaj la

statuo metata en ĉian kolecion de la lando. Lernolibrojn, tiujn ĉi la junaj viroj ne bezonas, nek instruadon pri tio ĉi kaj tio, sed fortikigo de la vertebroj, por ke ili estu fidelaj al konfido, agu rapide, koncentrigu siajn fortojn, faru la aferon—"portu depeŝon al Garĉiao."

Generalo Garĉiao estas nun senviva, sed ekzistas aliaj Garĉia'oj. Estas neniuj homoj, kiu trafis sukcesigi enterprenon, en kiu multaj helpantoj estas necesaj, kiu ne estas preskaŭ terurigita pro la malspriteco de la ordinara homo, la nelerteco kaj la nevoleco koncentriĝi sur unu solan aferon kaj ĝin fari.

Forgesema helpo, malsaĝa neatento, senzorga indiferento, ŝajnas esti la leĝo, kaj neniuj homoj sukcesas, escepte ke, per minacoj aŭ aliaj metodoj, li devigas aŭ subaĉetas aliajn homojn por lin helpi; aŭ eble, se Dio, el Sia boneco, ne farus miraklon kaj sendus al li Anĝelon de Lumo por lin helpi.

Vi, leganto, elprovu tiun ĉi aferon. Vi sidas nun en via oficejo,—ses skribistoj staras apude. Alvoku unu el ili kaj faru al li tiun ĉi peton: "Bonvolu serĉi en la enciklopedio kaj elpreni mallongajn notojn por mi pri la vivado de Correggio."

Ĉu la skribisto diros kviete, "Jes, sinjoro," kaj komencos la taskon?

Per via vivo tute ne. Li rigardados vin per grande malfermitaj okuloj, kaj faros al vi kelkajn el la sekvantaj demandoj:

Kiu li estis?

Kia enciklopedio?

Kie estas la enciklopedio?

Ĉu vi dungis min por tia okupo?

Ĉu vi ne volas diris Bismark'on?

Kial vi ne faris tiun demandon al Karlo?

Ĉu li estas senviva?

Ĉu ĝi postulas rapidecon?

Ĉu mi ne devas alporti al vi libron, por ke vi ĝin trovu vi mem?

Kial vi ĝin bezonas?

Kaj mi vetas kun vi dek kontraŭ unu, ke, kiam vi estos respondinta al la demandoj kaj klariginta en kia maniero trovi la informon, kaj kial vi ĝin bezonas, la skribisto eliros kaj demandas al alia skribisto helpon por trovi Garĉia'on—kaj eĉ tiam li revenos kaj diros al

vi, ke tiu homo ne ekzistas. Eble mi perdos mian veton, sed laŭ la leĝo de mezonombro mi ne perdos. Nun, se vi estus saĝa, vi ne zorgus klarigi al via "helpanto," ke Correggio estas entabeligita sub la "C," ne sub la "K"; sed vi ridetus dolĉe, kaj dirus "Ne zorgu," kaj serĉus per vi mem.

Kaj tia nekapableco por sendependa ago, tia morala malenergieco, tia kripleco de l'volado, tia nevoleco por gaje eklabori, estas tiuj kiuj forigas puran socialismon malproksime en la estontecon. Se homoj ne volas agi por si mem, kion do ili faros, kiam ies penoj estos por ĉies profito? Ŝipestro kun malebenega bastonego ŝajnas necese, kaj la timo esti eksigata sabaton vesperon tenadis multe da laborantoj al iliaj laboroj. Se vi serĉas stenografiston, naŭ el dek, kiuj demandas la oficon, povas nek silabi nek interpunkcii,—ili ne opiniadas ke tio estas necesa. Ĉu tia persono povas skribi leteron al Garĉiao?

"Ĉu vi vidas tiun libroteniston?" diris al mi la subestro de granda fabrikejo.

"Jes, kio pri li?"

"Nu, li estas lerta kalkulisto, sed se mi sendos lin por komisio, eble li ĝin plenumos bone, kaj, de alia flanko, eble li haltos ĉe tri aŭ kvar trinkejoj sur la vojo, kaj kiam li revenos al Main Strato, li estos forgesinta tion, por kio li estos sendita." Ĉu oni povas fidi al tia homo por porti depeŝon al Garĉiao?

Ni aŭdadas de iom da tempo, ke multe da personoj kompatas pri la "premata kondiĉo de la laborantoj en la fabrikejoj, kaj pri la senhejmaj vagantoj, kiuj petegadas por honesta laboro," kaj ofte ankaŭ pri multaj ofendaj vortoj kontraŭ la potenculaj.

Nenion oni diris pri la dunganto, kiu maljuniĝas antaŭmature, pro la vana penado devigi al senzorgemaj malprosperuloj fari inteligentan laboron; kaj pri lia longdaŭra pacienco kun "helpantoj," kiuj ĉesas labori, kiam li deturnas la kapon. En ĉiuj magazenoj kaj ĉiuj fabrikejoj estas konstanta procedo de ekzigado. La dunganto konstante forsendas "helpantojn," kiuj sin montris nekapablaj antaŭenpuŝi la aferon kaj aliaj estas dungataj. Estas tute same ĉu bonaj aŭ ne la tempoj estas, la forigo daŭras,—sed kiam la tempoj estas malbonaj kaj la laboristaro ja malmulta, la forigo estas farata pli zorge—sed foriradas, ĉiam foriradas, la nekompetentuloj kaj la sentaŭguloj. Tio estas la postvivo de la plej taŭgaj. Memzorgemo devigas ĉiun dunganton gardi la plej bonajn,—tiuj, kiuj povas porti depeŝon al Garĉiao.

Mi konas viron vere lertan, kiu ne havas la kapablon administri sian propran aferon, kaj ankoraŭ estas nepre senvalora por aliaj, ĉar li ĉiam portas en sia kapo la malsaĝan suspekton, ke lia estro lin subpremas, aŭ intencas lin subpremi. Li ne povas komandi, kaj li ne volas esti komandata. Se oni lin donus depeŝon por alporti al Garĉiao, eble li dirus, "Portu ĝin vi mem."

Hodiaŭ vespere tiu ĉi viro marŝadas sur la stratoj serĉante laboron, dum la vento blovas tra lia eluzita vesto. Neniu el ĉiuj, kiuj lin konas, kuraĝas lin dungi, ĉar li estas vera fajrero de la malkontenteco.

Li estas nepenetrebla per rezonado, kaj oni povas nur instrui lin per la pinto de dika ledplando de boto je numero 9.

Kompreneble, mi scias, ke tiel morala kriplulo ne estas malpli kompatinda ol korpa kriplulo; sed en nia kompatado ni ploru ankaŭ pro la homoj, kiuj penadas sukĉesigi vastajn entreprenojn, kies horoj de laboro ne haltas je la fajfilo, kaj kies haroj rapide blankiĝas pro la baraktado teni en ordo malatentan senfervoron, nezorgeman malenergiecon, kaj senkoran sendankemon, kiuj sen la entreprenistoj estus malsataj kaj senhejmaj.

Ĉu mi tro forte prezentis la aferon? Eble; sed, kiam la tuta mondo jam estas alveninta lokon por rigardi la malriĉulojn kaj la malprosperulojn, mi volas diri vorton simpatian por la homo kiu sukcesas,—la homo kiu, kontraŭ grandaj riskoj, direktas la laborojn de aliaj, kaj sukcesinte eltrovas ke ne estas rekompenco,—nenio krom loĝado kaj vestaĵo. Mi jam portis mangositelon kaj laboris por ĉiutaga salajro; mi estis ankaŭ dunganto; kaj mi scias, ke oni povas ion diri kontraŭ ambaŭ flankoj. Ne ekzistas ia bonaĵo *per ĝi* mem en la malriĉeco; ĉifonoj ne estas rekomendo; sed ne ĉiuj dungantoj estas rabemaj kaj diktatoremaj, nek virtaj estas ĉiuj malriĉuloj. Mi kore kliniĝas al la homo laboranta tiel bone kiam la estro foriris, kiel kiam li ĉeestas. Kaj la viro al kiu oni donas leteron por Garĉiao, kiu kviete prenas la depeŝon, neparolante demandojn idiote, kaj sen pripensita intenco ĵeti ĝin en la plej proksiman defluilegon, aŭ fari ion escepte liveri ĝin; kiu neniam ekziĝas, nek strikas por pli alta salajro:—kion ajn tiu homo demandas, tio estos al li donata. Li estas necesa en grandurbo, en urbo, kaj en vilaĝo,—en oficejo, en butikoj, en magazeno, kaj en fabrikejo. Ĉiuj deziras lin havi; li estas necesa, li estas necesege,—"la homo kiu povas porti depeŝon al Garĉiao."

International Reviews printed *only* in Esperanto

<i>Internacia Scienca Revuo</i> (International Scientific Review).....	\$1.50
8 rue Boyy-Lysberg, Geneva, Switzerland.	
<i>La Revuo</i> —literary monthly—Dr. Zamenhof, Chief Collaborator.....	\$1.40
Hachette et Cie., 79 Boulevard St. Germain, Paris, France.	
<i>Tra la Mondo</i> —illustrated monthly.....	\$1.60
“Gazeto Tra la Mondo,” Meudon (S. et O.), France.	
<i>Lingvo Internacia</i> —twice a month—with 300 pages of literary supplement annually.....	\$1.50
“Preso Esperantista Societo,” 33 rue Lacépède, Paris (V ^e), France.	
<i>Juna Esperantisto</i> (same address).....	\$0.50
<i>Espero Pacifista</i> —International Peace Magazine.....	\$1.00
Gaston Moch, 26 rue de Chartres, Neuilly sur Seine, France.	
<i>Espero Katolika</i> —Roman Catholic Monthly.....	\$1.00
Abbé Em. Peltier, Ste. Radegonde près Tours (I. et L.), France.	
<i>Internacia Socia Revuo</i>	\$1.20
R. Louis, 45 rue de Saintonge, Paris, France.	
<i>Ekspert Journalo</i> —Commercial and Technical.....	\$1.00
C. Feyerabend, Gutleutstrasse 96, Frankfurt a. M., Germany.	
<i>Esperanto Ligilo</i> —printed in “relief” for the Blind.....	\$0.75
Th. Cart, 12 rue Soufflot, Paris, France.	

Sample copies of the above mentioned Journals cost one-tenth the year's subscription. Send U. S. postage stamps for sample copies, and *U. S. Postal Orders* for subscriptions. Use the following form for subscriptions:—

Estimata sinjoro,

Mi deziras aboni la (journal) de la unua de (month). Mi sendas postmandaton je \$..... por la abono.

(Name)

(Address)

Esperanto: Auxiliary International Language

300 ORGANIZED SOCIETIES—20 JOURNALS

Supported and endorsed by many prominent men in Europe, Asia and America. London Chamber of Commerce holds regular Esperanto examinations.

For general information, for addresses of Esperanto magazines (British, French, German, Russian, Japanese, Polish, Swedish, etc.) and societies, for books, etc., write to the

AMERICAN ESPERANTO ASSOCIATION

BOULEVARD STATION, BOSTON, MASS., U. S. A.

Bullen's Lessons.....	\$0.26
Descriptive booklet, pamphlets, etc.....	.10
Krestomatio (standard for style), paper.....	1.00
“ “ “ cloth.....	1.50
American Esperanto Journal, sample copy.....	.10

Send for price-list; all profits are spent for the advancement of the Esperanto “cause.”

Send two-cent postage stamp for catalogues of the British Esperanto Association and of the Librairie de l'Esperanto (Paris). These are much more complete than that of the American Esperanto Association.

Special Cable Dispatch to the SUN, London, March 16th—"The Chamber of Commerce has adopted Esperanto as a recognized language."

ESPERANTO LITERATURE

"IT will bring to the reader a startling sense of the feasibility of universal language. Esperanto is a miracle of simplicity. Almost any day, speaking loosely or figuratively, it may dawn upon the consciousness of the business world as a revelation. It is even conceivable that Esperanto should ride into world success on the tide of an Anglo-American fad."—*Chicago Evening Post*.

Esperanto Student's Complete Text

Book Containing full grammar, exercises, conversations, commercial letters and two vocabularies. By J. C. O'CONNOR, B.A. Revised edition of 1907. Cloth, 50c. net.

English-Esperanto Dictionary

By J. C. O'CONNOR and C. F. HAYES. Boards, 60c. net.

Esperanto-English Dictionary

By A. MOTTEAU. Boards, 60c. net.

Lessons in Esperanto

Compiled by GEO. W. BULLEN. Paper Covers, 25c. net.

A Primer of Esperanto 10c. net.

A First Reader

Compiled by E. A. LAWRENCE. 25c. net.

Handy Pocket Vocabulary

Compiled by J. C. O'CONNOR, B.A., LL.D. Paper, 10c. net.

Christmas Carol Paper, 40c. net; Cloth, 60c. net.

The Whole of Esperanto and the means of learning it without lessons by reading a little story. Paper binding, postpaid, 5c.

SEND FOR CIRCULARS

FLEMING H. REVELL COMPANY, Publishers

NEW YORK: 158 Fifth Avenue

CHICAGO: 80 Wabash Avenue

"MI AUDAS VIN"

La unua kanto Esperanta eldonita en la U. Ŝ.:
muziko de Sro. Herbert Harris; poemo de Dro.
Leono Zamenhof. Facila por meza voĉo.—

PREZO: FR. 1.75 (35 CENTS); 5 EKZEMPLEROJ, FR. 7.50 (\$1.50)

American Esperanto Association

Boulevard Station, Boston, Mass., U. S. A.